

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

**«Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς ἀπό τοῦ τάφου καθὼς προεῖπεν ἔδωκεν
ἡμῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μέγα ἔλεος».**

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὴν πεμτουσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ κυριότερα ἔργα τῆς θείας Οἰκονομίας πού συνδέει τὸν τάφο μετὰ τὴν Ἀνάστασις. Τὴν αἰώνια ζωὴ μετὰ τὸ μέγα ἔλεος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ κατ' ἐπέκτασις σὲ ὅλη τὴ Δημιουργία. Καὶ εἶναι λόγια τὰ ὅποια προεῖπε ὁ Θεὸς Λόγος. Λόγια ἐλπίδας, σωτηρίας καὶ αἰωνιότητος.

Δύο τινὰ μᾶς τονίζει ἡ καταληκτικὴ ἀναστάσιμη προσευχή. Τὴν αἰώνια ζωὴ καὶ τὸ μέγα ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Συνήθως, ὅταν ἀκοῦμε νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴν αἰώνια ζωὴ, πολλοὶ θεωροῦμε ὅτι αὐτὴ ἀρχίζει μετὰ τὸ θάνατο. Στὴν πραγματικότητα, ὅμως, ἡ αἰώνια ζωὴ ἀρχίζει ἤδη ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ. Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς Δημιουργίας καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἀπὸ τὴν ἀνάστασίν Του. Πολύ χαρακτηριστικὰ μᾶς τὸ ἀναφέρει ὁ ὕμνος τῆς

Μεγάλης Δευτέρας: «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος, πρὸς τὸ ἐκούσιον Πάθος, τοῖς Ἀποστόλοις ἔλεγεν ἐν τῇ ὁδῷ. Ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ παραδοθήσεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. Δεῦτε οὖν καὶ ἡμεῖς ... ἀλλὰ ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου, καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου, καὶ Θεὸν ὑμῶν, καὶ συναννῶ ὑμᾶς εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν»¹. Ὅταν, λοιπόν, ἀκολουθοῦμε τὸν Σωτῆρα καὶ λυτρωτὴ μας Αὐτός μᾶς ἀγιάζει καὶ βρισκόμαστε ἤδη στὴν αἰώνια ζωὴ τὴν ὁποῖαν βιώνουμε λειτουργικά. Ἡ συμμετοχὴ μας στό μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας εἶναι μετοχὴ στὴν αἰώνιον ζωὴ. Ὁ Κύριος στὴν ἀρχιερατικὴ Του προσευχὴ, μέ σαφήνεια ἀνέφερε: «Αὕτη δέ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν»². Ἄρα, ἡ αἰώνια ζωὴ συνίσταται σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν οὐσιαστικὴ γνώση, στὴ βαθειὰ ἐμπειρία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸν ὁποῖον ἀπέστειλε ὁ Θεὸς Πατέρας. Ἡ γνώση πού ἀναφέρεται δὲν σημαίνει, ἀόριστα, λόγια καὶ ιδέες, πού ἀπομνημονεύονται καὶ ἀπαγγέλλονται μηχανικά. Πρόκειται γιὰ διαφορετικῆς ποιότητος γνώση. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, σημειώνει: «Τοῦ γνῶναι αὐτόν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν

¹ Στιχηρὰ τῶν Αἵνων τῆς Μ. Δευτέρας.

² Ἰω. 17,3.

κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ»³. Πρόκειται γιά μετοχή σέ μιά προσωπική κοινωνία μέ τό Θεό τῆς ἀγάπης. Αὐτή τή γνώση δέν κατορθώνουμε νά τήν ἀποκτήσουμε μέ τίποτ' ἄλλο παρά μόνο μέ τήν οὐσιαστική, βιωματική προσέγγισή μας στά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Κατά συνέπεια, ὁ λόγος περί αἰώνιας ζωῆς δέ σημαίνει φυγή ἀπό τήν καθημερινότητα τῆς ζωῆς, ἀπό τά προβλήματα καί τίς δυσκολίες πού ἐπιφυλάσσει γιά τόν καθένα μας ἡ γήινη πραγματικότητα.

Ὁ Κύριος δέν παρεκάλεσε τόν Πατέρα νά πάρει τούς μαθητές του ἀπό τόν κόσμο ἀλλά νά τούς τηρήσει ἐν τῷ ὀνόματί Του καί νά τούς ἐνισχύσει μέσα σ' αὐτήν τήν κοιλάδα τοῦ πόνου, «ἵνα ἔχωσι τήν χαράν [Του] πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς»⁴.

Μέσα σ' αὐτόν τόν κόσμο συντελεῖται καί τό Μυστήριο τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ τό ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος βιώνει ὅταν «ἔργῳ καί λόγῳ» ταυτίσει τή ζωή του μέ τό πάθος καί τήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Ὅταν ἀποδέχεται τή φιλανθρωπία καί τό μέγα ἔλεος τῆς ἁγίας Τριάδος καί ἀντιπροσφέρει μιά καρδιά πού συνεχῶς μετανοεῖ, εὐχαριστεῖ, δοξολογεῖ, καίγεται ἀπό ἀγάπη γιά τόν Κύριο, καί

³ Φλ. 3,10.

⁴ Ιω. 17,13.

συνεχῶς ἐπιζητεῖ νέους λόγους γιά νά ἐκφράσει τήν ἀγάπη της καί δέν ἀναπαύεται, ἕως ὅτου ἀπαλλαγεῖ ἀπό κάθε τί πού δέν εἶναι ὁ Θεός, γιά νά δοθεῖ μόνο στό Θεό⁵.

Ἀποκορύφωμα τῆς θείας εὐσπλαχνίας εἶναι ἡ ἐπίμονη καί θυσιαστική ἀναζήτηση τοῦ περιπεσόντος ἀνθρώπου στούς νοητούς ληστές δηλ. τούς δαίμονες. Ἀπό τήν Ἄνω Ἱερουσαλήμ, ὁ Χριστός κατέρχεται στόν κόσμο τόν κατακλυσμένο ἀπό τήν ἀμαρτία. Σηκώνει τόν ἡμιθανή τραυματία, τόν φέρνει στό πανδοχεῖο τῆς θείας Χάριτος -τήν Ἐκκλησία- γιά νά τόν θεραπεύσει. Ὁ ἄνθρωπος καλεῖται τώρα νά προβεῖ στήν ἴδια κίνηση. Νά πάρει στούς ὤμους του κάθε πληγωμένο πού συναντᾶ στό δρόμο του. Νά ἐνεργεῖ κατά τόν τρόπο τοῦ Χριστοῦ, χαρίζοντας σέ ὅλους τήν ἴδια εὐσπλαχνία, τό μέγα ἔλεος. Διαφορετικά ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ θά μείνει γι' αὐτόν ἀνενεργή.

Καί τί εἶναι τό «μέγα ἔλεος»; Εἶναι τό «καθ' ὁμοίωσιν», εἶναι τά χαρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, ἡ σωτηρία καί ἡ ἀθανασία, ἡ εἴσοδος στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Αὐτό τό «μέγα ἔλεος» τό διαθέτει ὁ ἀναστάς Ἰησοῦς ἀπό τοῦ τάφου, ἀδιάκριτα πρὸς ὅλους τούς ἀνθρώπους. Ἀρκεῖ νά μετανοήσουμε, νά ζητήσουμε τή χάρη Του,

⁵ Ἀρχ. Γεώργιος, Καθ/νος Ι.Μ. Γρηγορίου.

νά βαπτισθοῦμε, νά κοινωνοῦμε τό Σῶμα καί τό Αἷμα Του, νά ζοῦμε μυστηριακή ζωή, νά ποθοῦμε τήν αἰωνιότητα. Παρά τό ὅτι εἶναι ἀδύνατο στόν ἄνθρωπο νά κατανοήσει τήν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Μπορεῖ, ὅμως, νά λαμβάνει εἰκόνες ἀπό τίς ἄκτιστες ἐνέργειές Του. Μιά ἀπό αὐτές εἶναι ἡ ἀγάπη καί μιᾶ ἄλλη ἡ Δικαιοσύνη. Οἱ δύο αὐτές δέν ἔρχονται σέ ἀντίθεση μεταξύ τους ἀλλά συνεργάζονται ἀρμονικά, ἔτσι προκύπτει τό μέγα ἔλεος. Ὁ Θεός ἀναγνωρίζοντας τήν ἀδυναμία τῆς ἀνθρώπινης φύσης δέ μᾶς κρίνει κατά τά ἔργα μας, ἀλλά σύμφωνα μέ τήν προαίρεσή μας καί τήν μετάνοιά μας, διαφορετικά θά εἴμασταν χαμένοι.

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά.

Τό γεγονός τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ γιά τή συνείδηση τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας τή φλόγα γιά τή συμμετοχή ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητας, ὥστε μ' αὐτήν τήν ἀναστάσιμη φλόγα νά πορεύεται ἀταλάντευτη στούς αἰῶνες. Γι' αὐτό τό λόγο ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας εἶναι γιά ὁλόκληρο τόν κόσμο, καί ἰδιαίτερα γιά τόν Ὁρθόδοξο, «έορτή έορτῶν καί πανήγυρις πανηγύρεων» καί ὅλοι οἱ πιστοί «ἀγαλομένῳ ποδί» προσερχόμαστε «**βασιλείας (..) Χριστοῦ κοινωνήσωμεν**» διά νά ἀπολαύσουμε τήν πλούσια πνευματική τράπεζα τοῦ

ἀναστάντος Λυτρωτοῦ μας. Ἡ κοινωνία τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τήν ὑψιστή τιμή τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπο. Ταυτόχρονα, βασιλεία καί κοινωνία χωρίς αἰωνιότητα θά ἦταν μάταιη στήν πορεία τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄρα, ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τό ἐπιστέγασμα τῆς Βασιλείας καί τήν πιστότητα ὅτι ὑπάρχει αἰώνια ζωή.

Τά σύγχρονα προβλήματα ὀδηγοῦν ἀνθρώπους νά ζητοῦν ἀπό τήν Ἐκκλησία τήν ἐπανερμηνεία καί ἐπαναθεώρηση τῶν παραδοσιακῶν Της ἀντιλήψεων. Πλανῶνται ἐρωτήματα: Ἐχει ἡ Ἐκκλησία τά ἀπαραίτητα ἐφόδια γιά νά δώσει ἀπάντησις σέ ἐρωτήματα, τά ὁποῖα ἐπιτακτικά θέτει ἡ σύγχρονη κοινωνία καί ἐπιστήμη; Μήπως ὁ λόγος Της εἶναι μόνο πνευματικός καί δέν μπορεῖ νά εἶναι συμβατός μέ τήν πραγματικότητα τῶν ἐξελίξεων; Μήπως τό δόγμα, ἡ πίστις τῆς Ἐκκλησίας, ἐπέβαλε ἕνα τυποποιημένο ἦθος, τό ὁποῖο χαρακτηρίζει ἡ ἀκαμψία, ἡ ἀνελαστικότητα καί ἡ ἀδυναμία προσαρμογῆς στή νέα πραγματικότητα, ὅπως παρουσιάζεται ἀπό πολλούς; Γιά ὅλα αὐτά τά ἐρωτήματα ἡ Ἐκκλησία ἔχει λόγο ὁ ὁποῖος δίνει ἀληθινές ἀπαντήσεις χωρίς νά παρεκκλίνει ἀπό τήν παραδεδομένη διδασκαλία Της μέ ἀποτέλεσμα κάθε ἄνθρωπος πού δέν ἔχει πνευματική ζωή νά ζητᾶ καί ἕνα κανόνα γιά τά μέτρα

του μή γνωρίζοντας ότι «Ἰησοῦς Χριστός χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τούς αἰῶνας»⁶. Στή σκέψη τῶν ἐλλήνων Πατέρων, τό ἦθος καί ἡ ἠθική προσδιορίζουν τόν χριστιανικό τρόπο ζωῆς, τόν ὁποῖον προβάλλει καί ἐπαγγέλλεται ἡ Ἐκκλησία.

Σέ ποιά ἄλλη θρησκεία συναντάται τόση ἀγάπη, κένωση, θυσία καί προσφορά τοῦ Δημιουργοῦ πρὸς τή Δημιουργία; Ὁ μικρόκοσμος καί ὁ μακρόκοσμος ἐντάσσονται στό ἔργο τῆς Θείας Οἰκονομίας. Ὁ μικρόκοσμος δηλ. ὁ ἄνθρωπος, ἐπιφορτίζεται καί πάλι τό σκοπό καί τή διακονία του στή Δημιουργία. Καλεῖται νά δημιουργεῖ κριτικά, νά ὀδηγεῖ στό Χριστό πρωτίστως τόν ἑαυτόν του καί δι' αὐτοῦ τό κόσμημα, **τόν κόσμον**, πού τοῦ προσέφερε ὁ Θεός γιά νά ζήσει, καί νά παραδώσει δημιουργικά στίς ἐπερχόμενες γενεές. Νά ἀκολουθήσει ἕνα τρόπο ζωῆς πού θά φέρει τά στίγματα τοῦ παθόντος καί ταφέντος καί Ἀναστάντος Χριστοῦ τῆς ἀγάπης, τοῦ σεβασμοῦ, τοῦ καλοῦ, ὅπως ἀκριβῶς τό δημιούργησε ὁ Θεός. Ἡ ἐνανθρώπηση ἀνετέθη ἀπό τόν Πατέρα στόν ἐνανθρωπήσαντα Υἱό, ὁ ὁποῖος, «μορφή δούλου λαβών»⁷ ὁμοιώθη τοῖς ἀνθρώποις πλήν τῆς ἁμαρτίας καί δίδει τρόπους ζωῆς στήν σκοτεινή ζωή τῆς ἀνθρωπότητας, διέξοδα στά ἀδιέξοδα, προσφέρει στό μίσος ἀγάπη, στήν σκληρό-

⁶ Ἐβρ.13,8.

⁷ Φιλ.2,7.

τητα καλοκαγαθία, στήν ἔπαρση ταπείνωση, στή φυγοπονία
αὐτοθυσία, στόν θάνατο ἀνάσταση, στήν ὑπαρξη αἰωνιότητα.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί. Προσδοκία ὅλων εἶναι τό αἰώνιον Πά-
σχα. Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία ὑπενθυμίζει ἕκαστον ἔτος τό Πάσχα ὡς
παρελθόν καί μέλλον συναπτόμενο στό παρόν. Μᾶς δίδει τρόπους
ἐλευθερίας γιά νά ἀπελευθερωθοῦμε ἀπό τά δεσμά τῆς ἁμαρτίας,
νά διαβοῦμε ἀπό τό θάνατο τῆς ἁμαρτίας στήν ἐκ τάφου ἀνατέ-
λουσα ζωή τῆς σωτηρίας. Νά χαροῦμε λαμπροφανῶς. Νά προσ-
δοκοῦμε τό αἰώνιο Πάσχα, τήν αἰώνια ζωή καί τό μέγα ἔλεος, στό
ὁποῖον θά συνδοξαζόμαστε μετά τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ
Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Χριστός Ἀνέστη!

Ἅγιον Πάσχα 2023

Μέ πατρικές εὐχές

Ὁ Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου

Δαμασκηνός.